

Meermalen is het mij de laatste jaren opgevallen dat huisdieren nodeloos in diskrediet gebracht worden, hetzij door mondelinge uitlatingen van medici, hetzij door publikaties in medische vakbladen. Vervolgens bereikt het medegedeelde vaak overtrokken de lekenpers.

Het is echter van het grootste belang dat — wanneer men eventuele negatieve aspecten van het huisdier wil belichten of suggereren — goed overwogen moet worden wat de gevolgen zijn of kunnen zijn. Zo zal de relatie tussen mens en dier, die beide veel plezier verschaft, verbroken worden. Het kan echter ook gebeuren dat bepaalde bevolkingsgroepen grote economische schade lijden. Vandaar het pleidooi om niet — misschien onbewust — de aanstichter van node-loze paniek te worden.

Ter illustratie moge het volgende recente voorbeeld dienen: De laatste tijd krijgt men bij de Gezondheidsraad voor Dieren te Boxtel de nodige vragen over de relatie tussen toxoplasmosis en de hond, na nog geen jaar geleden over-stelpt te zijn met ongeveer identieke vragen over de kat. De kat heeft namelijk betekenis bij de epidemiologie van toxoplasmosis. De vraag, die meestal door de gravide vrouw wordt gesteld, is of de relatie met de hond dient te worden verbroken.

Deze vraag werd opgeroepen naar aanleiding van een recent artikel over toxoplasmosis (STOLTE e.a. 1972). Ook in de lekenpers werd hier aandacht aan besteed. Er wordt in bovengenoemd artikel melding gemaakt van 17 patiënten met toxoplasmosis lymphonodosa waarvan 9 mensen nauw contact hadden gehad met een hond en 2 met een kat. Tevens komen ter sprake 20 patiënten met eventuele toxoplasmosis van de mesenteriale klieren waarvan 11 contact hadden met een hond en één met een kat.

De volgende opmerking in de publikatie duwt de hond in de verdachtenbank: „Op grond van onze bevindingen valt het moeilijk de kat als infectiebron hoog aan te slaan. Eerder komt de hond in aanmerking.” Waarom de hond eerder in aanmerking komt is niet geheel duidelijk. Vooral omdat onder contact met honden niet wordt verstaan het hebben van een gezinshond (persoonlijke mededeling). Tevens dient men te bedenken dat er in Nederland ongeveer 750.000 honden zijn die te zamen met miljoenen mensen contact hebben. Zou men 37 mensen met beenbreuken vragen of ze juist vóór het ontstaan hiervan contact hebben gehad met een hond, dan had men wellicht dezelfde cijfers kunnen krijgen.

Literatuur: STOLTE, F., J. B. STOLTE en THE LAN HING (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 1511.

Boxtel, oktober 1972

A. A. P. A. ZEEUWEN,
dierenarts

De bioloog OVERDULVE en de dierenarts ZEEUWEN zien in ons blijkbaar vijanden van de hond. Wij zijn dat geenszins. Wij zouden er dan ook niet aan denken om een klinisch gezonde hond af te doen maken omdat een patiënt met toxoplasmosis er mee in aanraking is geweest (OVERDULVE).

In verband met de gegevens over de frequentie van het houden van honden en katten zij vermeld, dat we de vraag naar het houden van deze dieren aan een veel groter aantal mensen hebben voorgelegd dan aan onze patiënten alleen. Daarbij bleek hoe weinig mensen in deze omgeving katten en hoeveel er honden hielden. Wanneer in ons stuk van

contact met honden sprake is, is vanzelfsprekend een zeer frequent en nauw contact bedoeld, hetgeen kon zijn niet alleen met de gezinshond, maar ook met die van grootouders, e.d. Wij hebben niet gesteld, dat het eten van rauw (varkens- of schape)vlees geen gevaar voor toxoplasmosis zou opleveren; bij onze patiënten was het van geringe betekenis.

Overigens moge nog worden opgemerkt, dat ons naar aanleiding van het artikel enkele gevallen gemeld zijn van toxoplasmosis lymphonodosa subacuta (Siim), waarbij het ziek worden van patiënt en hond zodanig samenviel dat men een oorzakelijk verband aanwezig achtte in de zin dat de hond de besmettingsbron zou zijn. We hebben er betrokkenen opmerkzaam op gemaakt, dat patiënt en hond door dezelfde (onbekende) bron besmet zouden kunnen worden.

Tilburg, oktober 1972

J. B. STOLTE

De arbeidstijden in een chirurgische universiteitskliniek

De Landelijke Vereniging van Assistent-Geneskundigen is reeds jaren bezig met een verbetering van de arbeidstijden van de assistent-geneskundigen in opleiding. Zeer duidelijk heeft Prof. BOEREMA (1972) erop gewezen dat assistenten een werkweek van 80-100 uur kunnen hebben. Schrijver heeft nooit gezien dat dit van invloed op het werk zou zijn. Wij mogen echter erop wijzen dat in een aantal artikelen aange-toond is dat de vermoeidheid van de assistenten een duidelijk negatieve invloed op hun prestatie heeft (bv. FRIEDMAN e.a. 1971). Het hoofdbestuur van de L.V.A.G. is Prof. BOEREMA dank en erkentelijkheid verschuldigd voor het schrijven van zijn artikel. Assistent-geneskundigen in opleiding mogen zich gelukkig prijzen dat een man van het kaliber als Prof. BOEREMA (zg. van een andere generatie) in Nederland een dusdanig voorbeeld stelt.

Moge dit voorbeeld door alle opleidingsklinieken (niet alleen de chirurgische) gevolgd worden.

Literatuur: BOEREMA, I. (1972) *Ned. T. Geneesk.* 116, 1891. — FRIEDMAN e.a. (1971) *The intern and sleepless. New Engl. J. Med.* 285, 201.

B. R. H. JANSEN,
namens het hoofdbestuur der
L.V.A.G.

Bladvulling

Weigering de artseneed af te leggen. — „Na afloop van het met goed gevolg afgelegd arts-examen te Amsterdam weigerde dezer dagen een student den bij de Wet voorgeschreven ambtseed af te leggen, op grond dat hij atheïst is en niet ijdelijk wil aanroepen den naam die aan anderen heilig is. De voorzitter der Commissie voor het artsexamen heeft zich tot den Minister van Binnenlandsche Zaken gewend met de vraag, hoe in deze moet gehandeld worden.” Volgens een later bericht heeft de minister beslist „dat deze persoon met een belofte mocht volstaan”. Na die belofte in handen van den Voorzitter der examencommissie te hebben afgelegd is hem het diploma van arts uitgereikt.”

(Berichten. Binnenland (1897) *Ned. T. Geneesk.* I, 411 en 483.)